

JAK ZAŁOŻYĆ ZWIĄZEK ? <http://www.solidarnosc.org.pl/bbial/rozwoj.html>

Masz problemy w pracy?

Za mało zarabiasz?

Nie wolno ci iść na zwolnienie lekarskie?

W twojej umowie o pracę jest inna kwota niż w tabeli płac?

Zastanów się, czy tylko ty masz podobne zastrzeżenia.

Krok 1:

Porozmawiaj z kolegami. Może oni myślą podobnie? Do utworzenia związku zawodowego wystarczy 10 osób.

Krok 2:

Skontaktuj się z Zarządem Regionu albo z kimś, kto należy do związku, kogo znasz i komu ufasz. Musisz mieć wsparcie osoby, która zna prawo związkowe, wie, jak przeprowadzić zebranie wyborcze, umie odpowiedzieć na każdą wątpliwość.

Jeden błąd - niezawiniony, niezamierzony - i cały twój wysiłek może pójść na marne, więc nie ryzykuj.

Krok 3:

Zorganizuj zebranie. Najlepiej poza miejscem pracy. Może jest ktoś, kto bardzo angażuje się w tę sprawę, tak jak ty? Poproś go o pomoc.

Pamiętaj: wszyscy twoi koledzy muszą mieć poczucie, że to oni sami organizują się w związek, a nie że to ktoś ich do tego przymusza. Zaproponuj kolegom założenie związku zawodowego, który broniłby Waszych interesów. Nie trzeba tworzyć zupełnie nowego związku - wystarczy przyłączyć się do Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Solidarność.

Solidarność ma wielu działaczy, którzy pomagają takim osobom jak wy. Solidarność ma prawników i ekonomistów. Solidarność ma doświadczenia, którymi chce się z wami podzielić.

Krok 4:

Stale kontaktuj się z osobą odpowiedzialną za organizowanie związku w naszym regionie. Weź od nas deklaracje związkowe. Deklaracje powinieneś mieć od tej pory zawsze przy sobie. Im więcej zorganizuje się was w związek, tym większa będzie jego siła w zakładzie pracy.

Krok 5:

Założyliście już związek w swoim zakładzie pracy. Gratulujemy!

Ale nasza rola nie kończy się na pogratulowaniu Wam i wydaniu zaświadczenia o wpisie do rejestru. Pomożemy wam założyć konto - to niezbędna operacja, abyście mogli odprowadzać składki członkowskie. Pomożemy wam uporządkować papiery po wyborach - musicie wiedzieć, kto jest członkiem komisji zakładowej, a kto rewizyjnej. Przeszkolimy waszych działaczy z zakresu prawa pracy, bhp, układów zbiorowych.

Ale to nie koniec naszej roli! Będziemy wam pomagać w każdej sytuacji. To jest właśnie Solidarność. Będziemy obecni, gdy zaczniecie rozmawiać z szefem - musicie z nim rozmawiać! Właśnie po to założyliście związek, by wynegocjować u szefa zmianę tego, co się wam nie podoba. Nie będziemy was oszukiwać - czeka was długa, żmudna i ciężka praca. Pracodawca będzie próbował was zniechęcić do pracy związkowej. Może spróbuje intryg i skłócania was z załogą. Może będzie udawał, że jest po waszej stronie, żeby was zmylić.

Ale pamiętajcie: jesteśmy z wami i będziemy wam pomagać, ilekroć nas poprosicie. Macie teraz do dyspozycji doświadczonych działaczy związkowych, prawników i ekonomistów. Jesteśmy do waszej dyspozycji. Właśnie dlatego nazywamy się Solidarność, bo jesteśmy solidarni ze wszystkimi naszymi członkami. Ale nie załatwiamy nic za was. Nie będziemy negocjować układu zbiorowego za członków związku w waszym zakładzie pracy. Nie wyjdziemy za członków waszej Komisji Zakładowej do pracowników waszej firmy i nie będziemy ich namawiać by was popierali. Musicie sami to robić. Potraficie to zrobić. Z naszą pomocą, ale sami. Nigdy nie wolno wam zapomnieć, że związek zawodowy tworzą ludzie, wasi koledzy - ci, którzy Was wybrali do władz zakładowych. Trzeba z nimi zawsze rozmawiać, przekonywać, pytać o zdanie - muszą czuć i widzieć, że jesteście z nimi, a nie tylko obok nich. Nikt nie ma monopolu na nieomyślność. Nawet najlepszy przewodniczący Komisji Zakładowej. Nawet najlepiej przeszkolony działacz.

Założyliście Związek? Świetnie!

A teraz słuchajcie swoich pracowników.

Wy jesteście dla nich.

Rozmawiajcie z nimi.

Właśnie tak stworzycie i utrzymacie prawdziwą siłę waszego związku.

Dokumenty do założenia nowej organizacji związkowej:

- Etap 1 - Lista osób
- Etap 2 - Uchwała ws. założenia organizacji związkowej
- Etap 3 - Wniosek o zarejestrowanie organizacji związkowej w Regionie
- Wniosek ws. przekazywania składki związkowej na rachunki bankowe

Dokumenty do Urzędu Skarbowego o nadanie NIP:

- Zgłoszenie identyfikacyjne NIP-2
- Porozumienie dotyczące korzystania z adresu

Dokumenty do Głównego Urzędu Statystycznego:

- Wniosek o nadanie REGON-u

Co mi da przynależność do ZWIĄZKU ZAWODOWEGO ?

Jakie korzyści będziemy mieli, gdy zorganizujemy się w związek?

Będziecie mogli osiągnąć najwyższe możliwe płace i lepsze warunki pracy. Warunek jest jeden - duże poparcie pracowników dla postulatów związku wyrażające się dużą liczbą członków.

Co ja z tego będę miał?

To co chciałbyś polepszyć, poprawić, zmienić. Organizując się masz szansę. W pojedynkę niewiele zdziałasz w tych sprawach, które według ciebie są ważne.

Czy mogę zostać zwolniony za zapisanie się do związku lub za uczestniczenie w zebraniu związkowym?

Pracodawca zawsze może cię zwolnić używając jakiegokolwiek pretekstu - nie masz żadnej gwarancji - tym bardziej, gdy w zakładzie brak silnego związku. Pracodawca robi wtedy, co chce i jak chce. Prawo daje pracownikom wolność organizowania się w związek zawodowy. Organizując się wszyscy mamy szansę na przeciwstawienie się takim praktykom ze strony pracodawcy.

Czy można zlikwidować zakład pracy, bo powstał w nim związek?

Pracodawca podejmuje decyzję o likwidacji zakładu, gdy przestaje on przynosić zyski. Związkowcy muszą postępować rozważnie, by nie doprowadzić do sytuacji, w której np. podjęcie przez pracowników strajku może spowodować, że pracodawca "przeniesie" zakład w inne miejsce.

Inne związki dają paczki na święta, pożyczki a co wy dajecie członkom?

Nie wiemy, czego chcą inne związki. Pracownicy organizują się w NSZZ Solidarność, bo uważają, że koniecznie trzeba wystąpić do pracodawcy o wyższe płace, o pieniądze z funduszu socjalnego. Jeśli wszystko w zakładzie ci odpowiada i według ciebie nie należy nic poprawiać - uszanujemy twoje zdanie, ale z pewnością bez ciebie będzie nam znacznie trudniej coś uzyskać, niż gdybyś się do nas przyłączył i zabiegaliśmy o to wspólnie. To od pracodawcy powinniśmy chcieć, żeby coś dał, a związek jest po to, żeby wystąpić o to do pracodawcy.

Czy pracodawca będzie z nami rozmawiał, jak założymy związek?

Tak, prawo wymaga od pracodawcy, aby prowadził negocjacje w dobrej wierze z reprezentantami związku.

Po co zapisywać się do związku i płacić składkę, skoro i tak - to, co uzyskacie od pracodawcy dotyczyć będzie wszystkich pracowników?

Oczywiście, występujemy w imieniu wszystkich pracowników - ale to, co uzyskamy, zależy od tego, czy jesteśmy wystarczająco silni, i na ile pracodawca liczy się z naszym głosem. Gdy będziemy słabi - nie uzyskamy nic. Dlatego powinniśmy zapisać się do związku, żebyśmy byli silniejsi.

Ile trzeba płacić na związek? Na co przeznaczana jest składka?

Składka związkowa to 0,82 procent twojego zarobku brutto. Na przykład zarabiając 1000 zł, płacisz 8,20 zł. Z niej pokrywane są koszty działalności twojej organizacji zakładowej, struktury regionalnej i krajowej.

Co z nieuczciwością w związku?

Pracodawca będzie dążył do przekonania ciebie, że wszyscy pracownicy związku są skorumpowani. Większość działaczy to ludzie uczciwi, oddani sprawom związku, służący pomocą pracownikom. Jednak związki nie są doskonałe - nic nie jest. Ale trzeba pamiętać, że władze związku są wybieralne, a złe władze można odwołać. Trzeba pamiętać, że to pracownicy tworzą związek.

Kto kieruje związkiem?

Pracodawca twierdzi, że są to najgorsi pracownicy? Ty kierujesz związkiem. Ty wybierasz swoją reprezentację, jaką jest komisja zakładowa. Ty zgłaszasz postulaty do układu zbiorowego pracy. Ty wybierasz delegatów, którzy w twoim imieniu wybierają przewodniczącego. Związek to nie siła zewnętrzna, to ty - pracownik.

Czy będziemy musieli strajkować?

Nikt nie musi strajkować. Strajk można ogłosić tylko wtedy, gdy większość pracowników w przedsiębiorstwie przegłosuje, że tego chce. Ponad 95 procent wszystkich układów zbiorowych pracy udaje się wynegocjować bez strajku. Mądry związek strajkuje tylko wtedy, kiedy wie, że może wygrać.

W jaki sposób możemy wyegzekwować przestrzeganie prawa przez pracodawcę?

Samo prawo nie wystarcza, nic nie działa automatycznie. Poprzez zorganizowanie się mamy szansę dopilnować, aby pracodawca przestrzegał prawa.

Co to jest układ zbiorowy pracy? Po co te negocjacje?

Układ zbiorowy pracy to spis zasad obowiązujących pracowników i pracodawcę w danym zakładzie pracy, korzystniejszy dla pracowników niż obowiązujące prawo. Jeśli zorganizujemy się, to możemy wystąpić do pracodawcy o negocjacje układu. Oczywiście pracodawca tak łatwo nie zgodzi się na to, co chcemy, ale będziemy mogli rozmawiać. Przy poparciu większości pracowników i dobrej sytuacji finansowej zakładu - mamy szansę na to, by w naszym układzie zbiorowym znalazły się możliwie najkorzystniejsze dla pracowników rozwiązania.

Co może zawierać taki układ?

Układ może zawierać zapisy dotyczące spraw wynikających z umowy o pracę, tzn. czasu pracy, wynagrodzenia, warunków pracy itd. Przykład: zgodnie z Kodeksem pracy nasz urlop po 10 latach pracy wynosi 26 dni; jeśli wynegocjujemy z pracodawcą wydłużenie urlopu o jeden dzień, to taki zapis znajdzie się w układzie zbiorowym.

Jak to zrobić, żeby mieć układ?

Najważniejsze jest, aby wszyscy pracownicy powiedzieli, czego chcą w układzie zbiorowym, i by zorganizowali się - wówczas związkowcy - wiedząc, jakie poparcie mają wśród pracowników - wystąpią o negocjacje układu do pracodawcy.

Jak osiągnąć polepszenie tego, co nakazuje pracodawcy prawo? Jak uzyskać korzystny układ zbiorowy?

Pracodawca nie jest zobowiązany do zaakceptowania naszych propozycji. Prawo nakazuje mu jedynie przystąpienie do negocjacji. Tylko poprzez zorganizowanie się mamy możliwość wynegocjowania korzystniejszych praw. Gdy pracownicy organizują się w związek zawodowy, nabywają praw do podjęcia z pracodawcą negocjacji układu. Gdy stają się silną organizacją, mają szansę na uzyskanie w układzie korzystnych dla siebie zapisów.

Co się stanie, jeśli pracodawca nie jest w stanie spełnić naszych finansowych postulatów?

Nikt nie chce likwidacji macierzystego zakładu pracy, a już w szczególności prawdziwy, profesjonalny związek, który jak najlepiej reprezentuje interesy pracowników. Jeśli zakładu nie stać na podwyżki płac i spełnienie wszystkich postulatów pracowniczych, musi to udowodnić poprzez przedstawienie dokumentacji finansowej. Potem można podejmować decyzje oparte na faktach, a nie na propagandzie dyrekcji.

Jak założyć związek zawodowy ? <http://prawo.rp.pl>

Do utworzenia związku zawodowego wystarczy 10 osób. Ale nie każdy związek może liczyć na ochronę swoich członków przed zwolnieniem

Nasza firma jest całkowicie prywatna. Pracuje tu ok. 80 osób, w tym osoby na działalności gospodarczej. Czy może u nas powstać związek zawodowy? Jeśli tak, to jak go założyć? Czy powinniśmy powiadomić pracodawcę o zamiarze założenia związku? - pyta czytelniczka

Związek zawodowy może powstać u każdego pracodawcy, a więc zarówno w prywatnej firmie jak i np. w urzędzie. **Liczba zatrudnionych formalnie nie ma znaczenia, ale w praktyce odgrywa rolę, gdyż do utworzenia organizacji związkowej potrzeba minimum 10 osób.**

Wbrew powszechnemu przekonaniu założyciele związku nie muszą się rekrutować wyłącznie spośród zatrudnionych na umowę o pracę. Prawo tworzenia związków zawodowych mają:

- pracownicy bez względu na podstawę stosunku pracy (a więc także zatrudnieni na podstawie powołania, wyboru czy mianowania),
- członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych,
- osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej, jeżeli nie są pracodawcami.

Pracownicy, spółdzielcy czy agenci mają też prawo wstępowania do już utworzonej organizacji. Związku nie mogą natomiast założyć (choć mogą być związkowcami) osoby wykonujące pracę nakładczą oraz emeryci i renciści. Bezrobotni nie mają prawa zakładać związku zawodowego, a wstąpić do istniejącego mogą wtedy, gdy przewiduje to jego statut.

Trzeba jednak pamiętać, że zgodnie z art.25[1] ustawy o związkach zawodowych nie każdy związek zawodowy ma uprawnienia zakładowej organizacji związkowej. Obejmują one np. **zajmowanie stanowiska w indywidualnych sprawach pracowniczych, zawieranie układu zbiorowego pracy, ochronę przed zwolnieniem dla wskazanych związkowców. Takie uprawnienia będą przysługiwać tylko członkom organizacji zrzeszającej co najmniej 10 pracowników lub osób wykonujących pracę nakładczą.**

Pierwszy krok to zorganizowanie zebrania założycielskiego i podjęcie stosownej uchwały. Założyciele mają dwie możliwości:

- **mogą utworzyć zupełnie nową organizację związkową** lub
- **przystąpić do już istniejącej organizacji związkowej.**

Utworzenie całkiem nowego związku zawodowego wymaga trochę zachodu – trzeba wybrać komitet założycielski (od 3 do 7 osób) uchwalić statut i zarejestrować związek w Krajowym Rejestrze Sądowym. Wyboru komitetu założycielskiego nie należy mylić z wyborem organów statutowych związku (np. komisja zakładowa, zarząd, komisja rewizyjna), ale nie ma przeszkód, by dokonać ich jednocześnie, przed rejestracją związku w KRS.

Wniosek o rejestrację komitet założycielski musi złożyć w ciągu 30 dni od daty podjęcia uchwały o założeniu związku. Jeśli tego nie zrobi, uchwała o założeniu związku traci moc, a osoby wskazane w uchwale – ochronę przed zwolnieniem z pracy. **Ważne: rejestracja związku zawodowego jest wolna od opłat sądowych.** Sąd ma 14 dni od dnia złożenia wniosku na wydanie postanowienia w sprawie rejestracji, odmowy rejestracji lub wezwanie do uzupełnienia braków formalnych.

Przystąpienie do istniejącej organizacji związkowej również wymaga zgodnej uchwały przynajmniej 10 pracowników. Jednak formalności związane z rejestracją załatwia związkowa centrala. To z nią najlepiej się skontaktować w celu ustalenia szczegółów zebrania założycielskiego. Przystąpienie do już istniejącej organizacji wiąże się z przyjęciem jej statutu oraz koniecznością płacenia obowiązujących w niej składek.

Pracodawca nie musi wiedzieć, że jego pracownicy chcą utworzyć związek. Informowanie go o tym jest wręcz ryzykowne. Wprawdzie konstytucja gwarantuje wolność zrzeszania się w związkach zawodowych, lecz pracodawcy są niechętni powstawaniu organizacji pracowniczych w swoich firmach i często nie cofają się nawet przed wyrzuceniem inicjatorów z pracy. Nie odstrasza ich przy tym kary grzywny albo ograniczenia wolności za przeszkadzanie w utworzeniu organizacji związkowej, które przewiduje ustawa o związkach zawodowych. Dlatego działania zmierzające do utworzenia związku często do ostatniej chwili są czynione w tajemnicy nie tylko przed pracodawcą.

Natomiast po zarejestrowaniu organizacji w KRS lub w centrali związek powinien poinformować pracodawcę. Na dowód legalności działania można przekazać wypis z KRS. Poza tym raz na kwartał trzeba przekazywać pracodawcy informację o liczbie członków zakładowej organizacji związkowej. Nie ma natomiast obowiązku przekazywania pracodawcy imiennej listy związkowców.

Jak założyć związek zawodowy? <http://www.bankier.pl>

Kto i w jaki sposób może założyć pracowniczy związek zawodowy? Czy można go założyć w każdej firmie?

Przyjrzyjmy się zasadom tworzenia związków zawodowych i firmom, w których one działają.

W Krajowym Rejestrze Sądowym istnieje **7720 wpisów dotyczących różnorodnych związków zawodowych w Polsce.**

Związki zawodowe mają chyba wszystkie grupy zawodowe: lekarze, górnicy, hutnicy, nauczyciele, muzycy, a nawet strażacy, policjanci i byli żołnierze zawodowi.

Sięgając do ustawowej definicji, czytamy: „Związek zawodowy to dobrowolna i samorządna organizacja ludzi pracy, powołana do reprezentowania i obrony ich praw, interesów zawodowych i socjalnych. Jest ona niezależna w swojej działalności statutowej od pracodawców, administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz od innych organizacji.” (ustawa z 23 maja 1991 r. Dz.U. 2014 nr 0 poz. 167).

Kto może należeć do związku zawodowego?

Prawo tworzenia i wstępowania do związków zawodowych mają:

- pracownicy bez względu na podstawę stosunku pracy,
- członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz
- osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej, jeżeli nie są pracodawcami, a także
- osoby wykonujące pracę nakładczą,
- **emeryci i renciści,**
- bezrobotni.

Jak widzimy, szeroka jest grupa **potencjalnych** członków związków zawodowych. Choć de facto najczęściej do związków zawodowych należą **osoby pracujące na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony**, gdyż przed szybkim zwolnieniem chroni je Kodeks pracy. Natomiast pracownicy zatrudnieni na podstawie innych umów w zasadzie nie są chronieni przez związki zawodowe przed zwolnieniem, więc rzadko należą do takich organizacji.

Jak założyć związek zawodowy?

Są dwie drogi prawne do utworzenia w firmie organizacji związkowej:

1. utworzenie **całkowicie nowego związku zawodowego** oraz
2. stworzenie **komisji związkowej przy już istniejącym** związku zawodowym.

Zajmijmy się najpierw drugą możliwością, która jest o wiele szybsza i łatwiejsza. Pierwszym warunkiem jest istnienie odpowiedniego zapisu w statusie istniejącego już związku o możliwość tworzenia komisji związkowych. W takim wypadku wystarczy:

1. **zorganizować zebranie założycielskie,**
2. przyjąć na nim **uchwałę o powołaniu związku zawodowego,**
3. **wybrać władze organizacji związkowej** (zarząd i komisję rewizyjną) oraz
4. przesłać kopii dokumentów do centrali związkowej, przy której chcemy założyć organizację związkową, w celu zarejestrowania nowej struktury.

O wszystkie szczegółowe informacje dotyczące zakładania struktur związkowych najlepiej pytać bezpośrednio przedstawicieli działających w Polsce związków zawodowych.

Trudno założyć nowy związek zawodowy

Założenie zupełnie nowego związku zawodowego, nie przynależącego do żadnej z już istniejących centrali związkowych, jest o wiele trudniejsze. Przede wszystkim trzeba dokonać **rejestracji w sądzie** takiego związku oraz **sporządzić jego statut**. Jest to procedura czasochłonna, a sąd może odmówić rejestracji z powodów niedociągnięć formalnych.

Potrzebna zgoda co najmniej 10 osób

W obu przypadkach wymagana jest **zgoda co najmniej 10 osób, aby utworzyć nową organizację związkową**. Mogą one utworzyć:

- komisję zakładową związku zawodowego (w obrębie jednej firmy) lub
- komisję międzyzakładową albo komisję środowiskową (gdy związek grupuje pracowników różnych zakładów pracy).

Związek jawny czy w ukryciu?

Nie ma obowiązku ujawniania pracodawcy faktu utworzenia zakładowego związku zawodowego ani **imiennych list członków**. Choć pozostawianie tego faktu długo w ukryciu powoduje, że pracodawca nie będzie świadomy albo nie będzie wiedział z kim konsultować zwolnienia pracowników, którzy należą do związku zawodowego, a jest to jedno z zadań statusowych takich organizacji – chronić przed zwolnieniami z pracy.

Poinformowanie pracodawcy o fakcie utworzenia na terenie jego zakładu pracy związku zawodowego polega na **przekazaniu dokumentów potwierdzających legalność** powstałego związku, czyli:

- wypisu z KRS związku, przy którym dana struktura zakładowa jest zarejestrowana,
- kopii Statutu związku,
- KRS związku,
- uchwał (jeśli takie były podjęte) o pracownikach prawnie chronionych przed zwolnieniem.

Związki zawodowe – relikwiny przeszłości czy ostatnia deska ratunku?

Związki zawodowe kojarzą się nam głównie z latami walki z dawnym ustrojem komunistycznym i wielkimi państwowymi zakładami pracy. Do dziś mówiąc o związku zawodowym, przychodzi nam na myśl głównie ogólnopolskie organizacje związkowe górników, hutników, stoczniowców, nauczycieli itd.

Czy związki zawodowe to już relikwiny przeszłości? Chyba nie do końca. Świadczy o tym choćby niedawno powstała Zakładowa Organizacja Związkowa [NSZZ „Solidarność” w polskim oddziale firmy Amazon](#), a także informacja sprzed roku o utworzeniu związku zawodowego przez pracowników **Leroy Merlin** w Białymstoku, co było reakcją na mobbing ze strony kierownictwa. Również [w sieci dyskontów Biedronka](#) działa od 2006 roku Niezależne Samorządne Związki Zawodowe Pracowników **JMP S.A - "Biedronka"**, a [związki zawodowe pracowników Tesco](#) w ubiegłym roku mogły pochwalić się wynegocjowanymi podwyżkami.

Zobacz też: [Czy związek zawodowy uchroni przed zwolnieniem?](#)

W prywatnych firmach związki zawodowe powstają bardzo często w kryzysowych sytuacjach, gdy zapowiadane są niekorzystne aneksy do umów pracowniczych albo szykują się duże zwolnienia. W takich okolicznościach utworzono również Komisję Międzyzakładową NSZZ "Solidarność" spółek **Agory SA** i Inforadia Sp. z o.o. oraz Reprezentację Pracowników **Grupy Allegro**, która w październiku 2014 roku [ogłosiła zwolnienia grupowe](#).

W dużych spółkach niejednokrotnie działa kilka różnych organizacji związkowych, jak chociażby na przykładzie Totalizatora Sportowego Sp. z o.o. Pracownicy tej spółki mogą należeć do:

- Związku Zawodowego Pracowników TS,
- Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” oraz do
- Związku Zawodowego Pracowników „FORUM”.

Choć działalność związkowców nie jest usłana różami, to znaleźć ich można prawie w każdej dużej firmie czy instytucji, również w **Narodowym Banku Polskim**, w **prokuraturze** czy w międzynarodowych firmach branży medycznej jak **GlaxoSmithKline**. Istnieje nawet **Polski Związek Piłkarzy**, czyli związek zawodowy piłkarzy, który chroni ich prawa i interesy pracownicze w Polsce, jako jedyny uznawany przez PZPN. W każdej więc firmie, gdzie znajdzie się odpowiednia liczba zdeterminowanych do działania osób, można rozpocząć budowanie struktur związkowych.

Katarzyna Sudaj